

De Minister voor Rechtsbescherming

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Sanctie- en
Slachtofferbeleid

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Datum
22 januari 2023

Projectnaam
Inrichting Stelselmatige
Daders

Ons kenmerk
4394719

nota

Kwalitatief onderzoek uitvoering ISD-maatregel
'Onbenut Potentieel'

1. Aanleiding

Uit onderzoek in 2019 bleek dat de ISD-maatregel (Inrichting Stelselmatige Daders) effectiever is in het bestrijden van recidive dan een gewone gevangenisstraf, zeker als aan de ISD forensische zorg wordt toegevoegd. In de brief waarin dit onderzoek op 13 januari 2020 aan de Tweede Kamer werd aangeboden is aangekondigd dat onderzocht zou worden hoe de 'werkzaamheid' tijdens de uitvoering van de ISD kan worden vergroot.¹ Dit onderzoek getiteld 'Onbenut Potentieel; kwalitatief onderzoek naar werkzame factoren in de opzet en uitvoering van de maatregel plaatsing in een Inrichting voor Stelselmatige Daders (ISD)' kunt u met bijgaande beleidsreactie aan de Tweede Kamer aanbieden, uiterlijk 3 februari 2023.

2. Geadviseerd besluit

Aanbieden rapport 'Onbenut Potentieel' aan de Tweede Kamer met bijgaande beleidsreactie (uiterlijk 3 februari 2023).

3. Kernpunten

Kern van de onderzoeksbevindingen is dat er onduidelijkheid bestaat over het doel van de ISD: enerzijds het voorkomen van recidive door incapacitatie (voorkomen van recidive door en tijdens vrijheidsbeneming), anderzijds verkleinen van de problematiek van de ISD'er door zorg en behandeling te bieden. Men probeert hier in de dagelijkse praktijk zo goed mogelijk invulling aan te geven, met de beperkte middelen die er zijn en in de beperkende setting van de PI.

Volgens de onderzoekers kan de werkzaamheid van de ISD worden vergroot door:

1. het versterken van het eigen karakter van de ISD zodat het zorg- en behandelgoal beter uit de verf komt;
2. daarvoor is nodig een landelijk gedeelde ISD-visie met concrete en voorwaardenscheppende kaders;
3. als onderdeel hiervan moet een multidisciplinaire behandelvisie worden ontwikkeld die onderbouwt hoe en welke forensische zorg de kans op en de frequentie en ernst van recidive op lange termijn kan verkleinen (sluit aan bij eerder genoemd onderzoek uit 2019 over koppeling ISD met forensische zorg);

¹ Kamerstuk 31 110 nr. 20.

4. te zorgen voor minder of geen beperkingen door het beheersmatige klimaat van de PI of het gebouw;
5. het verbeteren en borgen van de ketensamenwerking bij de uitvoering van de ISD met structurele afspraken over de verschillende rollen en verantwoordelijkheden.

De onderzoekers prijzen overigens het enthousiasme en de betrokkenheid van de ISD-medewerkers die indrukwekkend werk verrichten voor de ISD en de personen die daar terecht komen.

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Sanctie- en
Slachtofferbeleid

Datum
22 januari 2023

Ons kenmerk
4394719

Wat doen we met de aanbevelingen?

- Het Nederlands Instituut voor Forensische Psychiatrie en Psychologie (NIFP) is reeds bezig met een voorstel over de herziening van enkele zorgprocessen binnen de ISD. Het aanbod van zorg en begeleiding wordt hierdoor efficiënter en beter op elkaar afgestemd.
- De Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) is inmiddels ook gestart met een traject om te komen tot een uniformering van het beleid rondom de ISD.
- De overige aanbevelingen uit het onderzoek zullen hierbij worden betrokken en besproken met vertegenwoordigers van de ketenpartners.
- U zal over de voortgang rapporteren in de jaarlijkse voortgangsbrief over het gevangeniswezen vóór de zomer van 2023.

Nota bene: bezetting ISD

De laatste jaren neemt de bezetting in de ISD fors af, van gemiddeld 454 in 2020 tot gemiddeld 328 in 2022 (t/m sep). Dat is een daling van bijna 28%. De resultaten van het onderzoek moeten dan ook in dat licht worden beoordeeld. De afname wordt waarschijnlijk onder meer veroorzaakt door corona (zie voetnoot) en een arrest van de Hoge Raad van 15-12-2020 dat bepaalt dat de ISD pas kan worden opgelegd als alle eerdere voorwaardelijke veroordelingen ten uitvoer zijn gelegd.²

4. Toelichting*

4.1 Politieke context

Het onderzoek dat wordt aangeboden aan de Tweede Kamer is aangekondigd in de brief van uw ambtsvoorganger van 13 januari 2020 (Kamerstuk 31 110, nr. 20) over de effectmeting van de ISD.

4.2 Financiële overwegingen

N.v.t.

4.3 Juridische overwegingen

N.v.t.

4.4 Krachtenveld

DJI, reclasseringsorganisaties, gemeenten, zorginstellingen.

4.5 Strategie

Zie onder punt 3.

² Corona heeft vermoedelijk effect gehad op het aantal ISD-opleggingen. Rechters zijn mogelijk terughoudend geweest met de oplegging van de ISD-maatregel tijdens de coronapandemie omdat de extramurale ISD-activiteiten (trainingen, werk, interventies) vanwege corona niet konden doorgaan.

4.6 Uitvoering

Zie onder punt 3.

4.7 Implementatie

Zie onder punt 3.

4.8 Communicatie

N.v.t.

4.9 Ontwikkelingen hiervoor

N.v.t.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

N.v.t.

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Sanctie- en
Slachtofferbeleid

Datum
22 januari 2023

Ons kenmerk
4394719